

Warszawa, dnia 10.12. 2014 r.

PG I A 070/3/14

dot.

BPS/043-64-2787-PG/14

Sekretariat Wicemarszałek Senatu RP
Marii Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 11.12.14 r.
Nr. HP/1963 NK/32800
Podpis.....LP

Pani

Maria Pańczyk – Pozdziej

Wicemarszałek Senatu

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 11.12.14
nr. 1574 podpis. m

Grzegorz Pasiński

W nawiązaniu do pisma Pani Marszałek z dnia 12 listopada br. w sprawie zapytania skierowanego do Prokuratora Generalnego przez senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Roberta Mamątowa, Przemysława Błaszczyka i Kazimierza Jaworskiego, dotyczącego zakresu korzystania z dowodu z badań poligraficznych w procesach karnych, uprzejmie informuję, że w okresie od stycznia do końca listopada 2014 r. we wszystkich jednostkach organizacyjnych prokuratury badania wariograficzne przeprowadzono w 127 sprawach wobec 210 osób. Wyniki pozytywnych badań poligraficznych zostały zinterpretowane korzystnie w 9 sprawach wobec 19 osób.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z przyjętą w tym zakresie procedurą, wynikającą z przepisów kodeksu postępowania karnego, badanie za pomocą tzw. poligrafu (wariografu) zleca biegłemu organ prowadzący postępowanie karne. Biegły w trakcie tych badań wobec osoby badanej stosuje środki techniczne mające na celu kontrolę nieświadomych reakcji jej organizmu. Zastosowanie przez biegłego poligrafu jest możliwe tylko za zgodą badanego. Sam wynik badania, dowodzi tylko i wyłącznie tego, jakie były reakcje podejrzanego – oskarżonego na określone zadawane mu pytania. Dowód z badania wariograficznego może służyć tylko ograniczeniu kręgu osób podejrzanych albo weryfikacji wartości dowodowej ujawnionych śladów. Nie można go uznawać za dowód sprawstwa czy winy. Nadal, niedopuszczalne jest stosowanie wariografu podczas samego przesłuchania, bez względu na stanowisko

przesłuchiwanego. Kodeks postępowania karnego uznaje w art. 171 § 5 za niedozwolone metody przesłuchania stosowanie między innymi przymusu, groźby bezprawnej oraz hipnozy, środków chemicznych lub technicznych, wpływających na procesy psychiczne przesłuchiwanym lub mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu (wariograf, poligraf), zakazując tych metod przesłuchania, jako wyłączających z założenia swobodę wypowiedzi.

Badania poligraficzne służą przede wszystkim temu, by w sposób szybki i skuteczny sprawdzić ewentualny związek danej osoby ze zdarzeniem, co przy użyciu innych metod, także tych o charakterze przymusowym jest często niemożliwe.

Na tle uregulowań Kodeksu postępowania karnego, Sąd Najwyższy postanowieniem z 21 grudnia 1998 r. po raz pierwszy uznał jednoznacznie, że ekspertyza wariograficzna może być zaliczona w poczet materiału dowodowego i może być jedną z podstaw dowodzenia.

W praktyce często akcentuje się aspekty wykrywcze tych badań, kierkując i weryfikując wersje śledcze. Dostrzega się też możliwości dowodowego wykorzystania ich wyników jako dowodów obciążających na równi z tymi, które mają znaczenie odciążające.

Końcowo, należy pamiętać o tym, że stosowanie poligrafu w polskim procesie karnym jest legalne.

W mojej ocenie, nie można postulować pozbawienia organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości stosowania takich badań, bowiem służą one walce z przestępczością.

Z opinii
A. Seremet

Andrzej Seremet